

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW
KONTROLI PAŃSTWOWEJ
(NR 53)**
z dnia 24 czerwca 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 53)

24 czerwca 2025 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Sawickiego (PSL-TD)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (druk nr 1295) w zakresie części budżetowej 07 – Najwyższa Izba Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marian Banaś** prezes Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Ewa Wójcik** radca w Wydziale Administracji Państwowej w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk** i **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Serdecznie witam pana Mariana Banasia, prezesa NIK wraz z całą drużyną. Witam również MF – panią Ewę Wójcik.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Przystępujemy do realizacji naszego porządku – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (druk nr 1295) w zakresie części budżetowej 07 – NIK. Bardzo proszę pana prezesa Mariana Banasia o przedstawienie sprawozdania z wykonania budżetu w zakresie części budżetowej – 07 NIK.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli Marian Banaś:

Szanowny panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, doręczone Wysokiej Komisji sprawozdanie z działalności NIK w 2024 r. zostało pozytywnie przyjęte i zatwierdzone przez Kolegium NIK w dniu 10 czerwca bieżącego roku. Wykonanie budżetu NIK w 2024 r. szczegółowo zostało zaprezentowane w rozdziale piątym. W tym miejscu syntetycznie przedstawiam realizację budżetu w ważniejszych obszarach działalności.

Działalność NIK generuje nie tylko wydatki, ale też dochody, które są ubocznym efektem jej funkcjonowania. Plan dochodów na 2024 r. w ustawie budżetowej określony został na poziomie 626 tys. zł, natomiast został wykonany w kwocie 4697 tys. zł – to jest prawie 750,3% planu. Do wyniku uzyskanych dochodów przyczynił się w szczególności wpływ z pobranej kary z tytułu zwłoki w terminowym wykonaniu umowy.

Wysoka Komisjo, plan finansowy wydatków NIK został określony w kwocie 441 130 tys. zł. Poziom wykonania zamknął się kwotą 427 150 tys. zł – wykonano 96,8% planu. Realizacja budżetu w 2024 r. oznaczała przede wszystkim wykonanie ustaleń określonych w ustawie budżetowej, utrzymanie dyscypliny wydatków w poszukiwaniu rozwiązań oszczędnościowych mających na celu realizację budżetu w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, co zapewniło płynne finansowanie bieżących zadań, utrzymanie aktywnej działalności NIK na forum INTOSAI i EUROSAI oraz współpracy z innymi międzynarodowymi organizacjami kontrolnymi, wykonanie budżetu zadaniowego w zakresie funkcji 1 zadania 1-7 dotyczącego działalności kontrolnej – ocena działalności organów administracji publicznej, NBP oraz jednostkę organizacyjnych wydatkujących środki publiczne. Z punktu widzenia ustawowych kryteriów NIK celem realizowanego zadania jest wspieranie działań wpływających na sprawne funkcjonowanie państwa i pozytywne oddziaływanie na skuteczność wykonywania zadań finansowych ze środków publicznych poprzez

wskazywanie zagrożeń, nieprawidłowości, nierzetelności i braku uczciwości w wykonywaniu zadań publicznych.

Proces finansowania zadania, jak też program działań statutowych założony na 2024 r. został zrealizowany zgodnie z założeniami. Jednocześnie nadmienię, że w toku wykonywania budżetu przestrzegano ustawowych zasad gospodarowania środkami publicznymi. Wydatki dokonywane były z zastosowaniem ustawy Prawo zamówień publicznych, a pozyskiwane dochody odprowadzane były na rachunek dochodów budżetu państwa w terminach wynikających z obowiązujących regulacji prawnych.

Na zakończenie chciałbym podkreślić, że realizacja budżetu NIK w 2024 r. była konsekwencją działań wszystkich służb NIK, przed którymi wytyczono oszczędnościowy, celowy i racjonalny program gospodarowania środkami publicznymi. Ponadto bardzo istotną informacją jest, że na zlecenie Kancelarii Sejmu w 2024 r. został przeprowadzony audyt zewnętrzny w zakresie wykonania budżetu oraz gospodarki finansowej NIK za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. Audyt wydał opinię potwierdzającą sposób realizacji budżetu, jak i prowadzenia gospodarki finansowej w badanym okresie był wiarygodny, rzetelny i prawidłowy.

Szanowna Komisjo, zwracam się z prośbą o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 07 – NIK.

Wysoka Komisjo, panie przewodniczący, za pana zgodą, poproszę panią dyrektor Biura Rachunkowości NIK o przedstawienie szczegółów w realizacji naszych wydatków i dochodów.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Biura Rachunkowości Najwyższej Izby Kontroli Beata Szymańska:

Dziękuję bardzo za oddanie głosu. Dzień dobry państwu. Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, przedłożone Wysokiej Komisji sprawozdanie z działalności NIK w 2024 r. ma układ analogiczny jak w latach ubiegłych. Zawiera zarówno zwięzłe omówienie realizacji zadań statutowych, jak i syntetyczną prezentację wykonania budżetu, w tym także wykonania wydatków w układzie zadaniowym. Odnosząc się do rozdziału piątego zatwierdzonego sprawozdania, w którym przedstawione zostały szczegółowo informacje dotyczące wykonania budżetu państwa w części 07 – NIK, tak po stronie wydatkowej, jak i dochodowej w moim wystąpieniu krótko przedstawię najistotniejsze informacje dotyczące wykonania budżetu z uwzględnieniem czynników warunkujących realizację wykonanych zadań.

Jak już pan prezes wspomniał, bardzo istotną informacją jest, że zgodnie z ustawą z dnia 23 grudnia 1994 r. o NIK został przeprowadzony audyt zewnętrzny w zakresie wykonania budżetu oraz gospodarki finansowej NIK za okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r., który potwierdził wiarygodny, rzetelny i prawidłowy sposób realizacji budżetu, tak jak i prowadzenia gospodarki finansowej w badanym okresie. Jest to informacja bardzo istotna, dlatego pozwoliłam sobie jeszcze raz ją przytoczyć. Ze szczegółowym opisem opinii mogą się państwo zapoznać w przedłożonym sprawozdaniu na stronie 174.

W pierwszej kolejności odniosę się do dochodów budżetowych, które w ustawie budżetowej na 2024 r. zaplanowano na kwotę 626 tys. zł. Realizacja zamknęła się kwotą ponad 4 mln zł – 750% planu. Na taką kwotę wykonania w głównej mierze miała wpływ pobrana kara z tytułu zwłoki w terminowym wykonaniu umowy dotyczącej wdrożenia systemu klasy ERP. Zwłoka wyniosła ponad rok. Dodam, iż dochody planowane są z zachowaniem ostrożnego szacowania, a sumaryczna ich wartość jest kształtowana przez pozycje stałe i zmienne. Pozycje stałe wniosły do budżetu 191 tys. zł i składały się na nie w szczególności wpływy z czynszów za wynajem lokali, wyposażenia i pomieszczeń oraz wpływy ze sprzedaży dwumiesięcznika „Kontrola Państwowa”. Pozycje zmienne wniosły do budżetu 4 506 tys. zł, a wynikały w szczególności z wpłaty tej kary i odszkodowań wynikających z innych umów, sprzedaży składników majątkowych wycofanych z eksploatacji, wpływów z rozliczeń z lat ubiegłych czy też sprzedaży usług noclegowych w ośrodku szkoleniowym w Goławicach.

Przy planowaniu dochodów na 2024 r. uwzględniono strukturę wykonania dochodów w latach poprzednich, jednakże wpływy z tytułu kar i odszkodowań oraz wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych charakteryzują się bardzo dużym stopniem nieprzewidywalności, powodując, że analogia do lat ubiegłych pozwala tylko na ustalenie wielkości przybliżonych. Dodam, że dochody w stosunku do ogółu budżetu, którym dysponuje Izba, są nad wyraz marginalne, stanowią promień tego budżetu, ponadto są one ubocznym efektem działalności.

W przedstawionym sprawozdaniu omówiliśmy szczegółowo wykonanie dochodów i wyjaśniliśmy różnicę pomiędzy planem a wykonaniem – na stronach 175 do 176.

Omawiając wydatki budżetowe odnoś się do planu, który zgodnie z ustawą budżetową na 2024 r. określony został w kwocie 441 130 tys. zł i zrealizowany w wysokości 427 150 tys. zł – to jest blisko 97%. Tu nadmienię, że budżet na 2024 r. został objęty blokadą w kwocie 8,5 mln zł, a planowany był w pierwszej połowie 2023 r. w okresie wzmożonej inflacji, co uwidoczniło się w jego wykonaniu, między innymi w realizacji zamówień publicznych, która odbywała się znacznie poniżej szacowanych kwot dla orientacyjnej wartości zamówienia. Dołożyliśmy wszelkich starań, żeby zarządzanie budżetem przebiegało fachowo, rzetelnie i oszczędnie, a wydatkowanie było celowe i gospodarne, co zapewniło płynne finansowanie bieżących zadań. Pragnę zwrócić uwagę, że największy udział w strukturze wydatków w Izbie mają wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, a to bezpośrednio wynika z zadań statutowych nałożonych na NIK. Łącznie wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi wyniosły 340 498 tys. zł, co stanowiło blisko 80% wszystkich wydatków NIK. Wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników zostały określone w ustawie budżetowej na kwotę 274 909 tys. zł, z przeznaczeniem na wynagrodzenia osobowe, dodatki specjalne, premie, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i trzyprocentowy Fundusz nagród, który tworzymy zgodnie z § 8 Zarządzenia Marszałka Sejmu z dnia 31 sierpnia 2011 r. w sprawie wynagradzania pracowników NIK. Fundusz nagród został ustalony w kwocie 8 247 270 zł. Do zwiększenia tego funduszu przyczyniają się również generowane oszczędności z pozycji wynagrodzeń. Fundusz wynagrodzeń i Fundusz nagród został rozdysponowany zgodnie z zawartym porozumieniem z dnia 5 marca z zarządem głównym związków zawodowych.

Plan po zmianach został zrealizowany w kwocie 274 003 tys. zł – w 100%. Należy tu dodać, że faktyczne średnie miesięczne wynagrodzenie z angażu w przeliczeniu na 1 etat w 2024 r. wyniosło dla pracownika NIK 13 334 zł i w stosunku do roku poprzedniego było wyższe o 2 292 zł – o 20,8%. Wzrost ten jest ściśle związany ze wzrostem planu na finansowanie wynagrodzeń w 2024 r. i bezpośrednio wynika z realizacji podwyżek zawartych w ustawie budżetowej oraz zgodnie z zawartym porozumieniem z zarządem głównym związków zawodowych. Jednak biorąc pod uwagę średnie miesięczne wynagrodzenie, które jest sprawozdawcze, wynikające ze składanego do GUS sprawozdania Rb-70, do którego wyliczenia stosuje się zasadę sumowania wszelkich wypłat dokonywanych dla pracowników, a wynikających ze stosunku pracy i kwalifikowanych w § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników – oraz § 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne – to takie średnie miesięczne wynagrodzenie z umów o pracę w przeliczeniu na 1 etat wyniosło 15 918 zł. Należy wyjaśnić i podkreślić, że wyliczona w ten sposób średnia kwota wynagrodzenia stanowi jedynie wartość statystyczną, która prezentowana w powyższy sposób zawiera w sobie kwoty wypłaconych odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych, co przy wysokim średnim wieku oraz wieloletnim stażu pracy zatrudnionych w pracowników, a także dużej liczbie odchodzących na emeryturę pracowników, znacznie zawyża średnie wynagrodzenie prezentowane w sprawozdaniu Rb-70, które nie odpowiada rzeczywistym i realnym zarobkom zatrudnionych. Ponadto NIK zrealizowała na rzecz pracowników wypłaty świadczeń finansowanych z ZUS z tytułu nieobecności w pracy usprawiedliwionej zwolnieniami lekarskimi czy też wypłat zasiłków chorobowych, opiekuńczych i macierzyńskich – to zrealizowaliśmy w kwocie 4 254 tys. zł. Natomiast uszczegółowienie wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników zostało zawarte w sprawozdaniu na stronach 182 i 183.

Drugą w strukturze budżetu pod względem wielkości wydatków jest grupa wydatków bieżących jednostki, w której klasyfikowane są wydatki ponoszone na bieżącą obsługę działania instytucji. Na realizację wydatków w tym obszarze planowane są środki w § 4000, które dopiero w toku dokonywania wydatków są klasyfikowane w odpowiednie podziałki paragrafowe klasyfikacji budżetowej. Wydatki te obejmują zakup materiałów, wyposażenia, środków z żywności, energii, usług zdrowotnych, usług remontowo konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych, usług obejmujących tłumaczenia, wykonania ekspertyz, analiz, opinii i pozostałych usług, jak i również opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych, administrowania czy też czynsze. Udział tej grupy wydatków w strukturze budżetu w 2024 r. wyniósł niemalże 10%. Poniesione wydatki w kwocie 41 800 tys. zł były niższe od założonych w ustawie budżetowej o 3150 tys. zł – wykonano blisko 90% planu po zmianach. Stopień realizacji wynikał między innymi ze zrealizowanych działań oszczędnościowych, systematycznej analizy kosztów utrzymania, przesunięcia realizacji wybranych zadań na następny rok oraz stabilizacji cen usług i umocnienia się

złotego względem walut obcych, co spowodowało powstanie oszczędności w toku prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W związku z wygospodarowanymi oszczędnościami dokonano blokady środków finansowych w tej grupie na kwotę 1830 tys. zł. Powyższą sytuację najlepiej można zobrazować na przykładzie cen energii elektrycznej, paliw oraz usług komunalnych, które gwałtownie rosły w 2023 r. znacznie powyżej poziomu inflacji. Natomiast oszczędności wygospodarowane na kosztach zakupu energii elektrycznej w 2024 r. wyniosły prawie 700 tys. zł. Na usługach komunalnych oszczędności wyniosły 600 tys. zł, na materiałach gospodarczych – 300 tys. zł, w pozostałych usługach – 200 tys. zł i innych dodatkowych wydatkach bieżących – 30 tys. zł. Dodatkowo z planu finansowego w § 4000 wygospodarowane oszczędności były przenoszane do innych paragrafów, co pozwoliło na sfinansowanie zwiększonych potrzeb w tamtych obszarach. Okoliczności wpływające na oszczędności w tej grupie szczegółowo zostały opisane w sprawozdaniu na stronie od 184 do 185.

Trzecią pod względem wartości grupą wydatków w strukturze są pozostałe wydatki bieżące. Ta grupa obejmuje 15 pozycji planu wydatków. W szczególności są to honoraria, wpłaty na PFRON, wynagrodzenia bezosobowe, zakup usług remontowych, opłaty, składki, opłaty na Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, odpisy, podatek od nieruchomości, pozostałe podatki na rzecz budżetów czy jednostek samorządu terytorialnego, opłaty na rzecz budżetu państwa, składki do organizacji międzynarodowych, pozostałe odsetki i koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego, szkolenia pracowników oraz wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający. Wydatki określone w ustawie budżetowej w wysokości 17 423 tys. zł zostały wykonane w kwocie 20 060 tys. zł – to jest ponad 115% zakładanego planu pierwotnego – i stanowiły 4,7% udziału w strukturze.

Wzrost wydatków spowodowany był między innymi przesunięciem środków na PFRON, zwiększeniem wpłat na PPK finansowanych przez podmiot zatrudniający z uwagi na wzrost liczby uczestników z 799 osób na koniec 2023 r. do 937 osób na koniec 2024 r. – widzimy tutaj, że ten program staje się coraz bardziej popularny – oraz koniecznością zakupu usług remontowych w celu zabezpieczenia przed niszczeniem i utrzymania majątku skarbu państwa w należytym stanie. W 2024 r. w pozostałych wydatkach bieżących blisko 17% udziału stanowiły nakłady na usługi remontowe, tak w siedzibie w Warszawie, jak i w siedzibach delegatur. Ze szczegółowym omówieniem tej grupy mogą się państwo zapoznać na stronach 186 do 187 sprawozdania.

Czwartą grupą pod względem wielkości są wydatki majątkowe, na które została zaplanowana kwota 26 718 tys. zł, wydatkowano natomiast 17 257 tys. zł, czyli blisko 74% planu po zmianach. Powstałe oszczędności umożliwiły dokonanie blokady na kwotę 5117 tys. zł. Na sumę takich oszczędności miały duży wpływ nieprzewidziane okoliczności zewnętrzne, takie jak planowane zmiany regulacji prawnych czy też wymogów technicznych. Spowodowało to konieczność dodatkowych analiz, uzgodnień i wyjaśnień już w trakcie przygotowań do realizacji niektórych zadań. Finalnie zrezygnowano z ich wykonania w 2024 r. w celu przeprowadzenia weryfikacji i konsolidacji adekwatnie do bieżących potrzeb NIK wynikających ze zmieniającego się otoczenia oraz aktualnych zagrożeń i przeniesiono ich realizację na 2025 r. i lata przyszłe.

Na zakup gotowych składników majątkowych przeznaczono kwotę 10 306 tys. zł – to jest blisko 60% ogółu planowanych wydatków majątkowych. Zmodernizowano między innymi centralny system bezpieczeństwa Firewall, system kopii zapasowych oraz wymieniono routery w delegaturach. Na adaptację i modernizację obiektów NIK przeznaczyła kwotę 6951 tys. zł – to jest ponad 40% ogółu planowanych wydatków majątkowych. Zmodernizowano między innymi wentylację na dachu budynku B w Warszawie, rozbudowano budynek ośrodka szkoleniowego NIK w Goławicach o zewnętrzny szyb windy wraz z windą, dokonano nowej instalacji wentylacji mechanicznej i klimatyzacji dla budynku delegatury w Kielcach i przebudowano ogrodzenie terenu posesji w delegaturze w Katowicach. Wszystkie te bardzo szczegółowe informacje zostały dla państwa opisane na stronie od 187 do 188 sprawozdania.

Piąta pod względem wielkości grupa wydatków jest związana z kosztami podróży służbowych, krajowych i zagranicznych. Podróże służbowe wynikają bezpośrednio z realizacji zadań ustawowych NIK – kontrolnych. NIK zrealizowała łącznie wydatki w kwocie 6895 tys. zł, co stanowi jedynie 1,6% wydatków całej Izby. Kwota ta jest wynikiem realizacji zatwierdzonych planów kontroli oraz indywidualnie analizowanych przez przełożonych kierujących delegację wniosków wyjazdowych opatrzonych rachunkiem ekonomicznym, z uwzględnieniem okoliczności i uwarunkowań podróży. Na podróże służbowe krajowe wydatkowano 5978 tys. zł i w stosunku do planu po zmianach zrealizowano 96% planu – to jest o 248 tys. zł mniej, niż zakładano. Dodać należy,

że wnioski wyjazdowe każdorazowo są indywidualnie analizowane przez pryzmat gospodarności, zgodności z rachunkiem ekonomicznym, z uwzględnieniem okoliczności i uwarunkowań, jak również niezbędności tej podróży. Na podróże służbowe zagraniczne wydatkowano kwotę 917 tys. zł i zrealizowano 85,5% tego planu – to jest o 156 tys. zł mniej. Wyjazdy zagraniczne kontrolerów wynikają ze współpracy zagranicznej i uczestnictwa w sympozjach, konferencjach i szkoleniach, co sprzyja wymianie doświadczeń i przekłada się na jakość przeprowadzonych kontroli. NIK jako instytucja aktywnie działająca na arenie międzynarodowej, współpracuje z najwyższymi organami kontroli innych krajów oraz międzynarodowymi instytucjami, takimi jak Europejska Organizacja Najwyższych Organów Kontroli EUROSAI czy też Międzynarodowa Organizacja Najwyższych Organów Kontroli INTOSAI. Podróże ograniczono tylko do tych koniecznych i niezbędnych, a kontrola kosztów odbywała się ze szczególną uwagą w stosunku do zasadności i liczebności poszczególnych delegacji. Ze szczegółowym omówieniem wydatków na podróże służbowe zapoznają się państwo na stronie od 188 do 189 sprawozdania.

Ostatnią, szóstą grupą wydatków są świadczenia na rzecz osób fizycznych, które wynoszą 0,2% wydatków Izby. W odniesieniu do kwoty 753 tys. zł planu po zmianach, zrealizowano je w wysokości 640 tys. zł. – to jest 85% zakładanego planu. Na te wydatki składają się w szczególności dofinansowania do zakupu okularów, odzieży roboczo-ochronnej, odpawy pośmiertne oraz wydatki dotyczące zwrotu kosztów podróży dla świadków wezwanych na przesłuchanie czy też złożenie wyjaśnień w sprawie kontroli, oraz zwrotu kosztów podróży dla uczestników organizowanych paneli ekspertów.

Szanowni państwo, przedstawię jeszcze realizację budżetu zadaniowego. W 2024 r. NIK wykonywała zadanie – ocena działalności organów administracji publicznej, NBP oraz jednostek organizacyjnych wydających środki publiczne z punktu widzenia ustawowych kryteriów NIK. Celem realizowanego zadania było wspieranie działań wpływających na sprawne funkcjonowanie państwa i pozytywne oddziaływanie na skuteczność wykonywania zadań finansowanych ze środków publicznych poprzez wskazywanie zagrożeń, nieprawidłowości, nierzetelności i braku uczciwości w wykonywaniu zadań publicznych. Proces finansowania poszczególnych zadań przebiegał zgodnie z założeniami. Program działań statutowych założony na 2024 r., został zrealizowany. Jednocześnie nadmienię, że w toku wykonywania budżetu przestrzegano ustawowych zasad gospodarowania środkami publicznymi, wydatki dokonywane były zastosowaniem ustawy o finansach publicznych i prawo zamówień publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, jak i w sposób umożliwiający terminową realizację zadań. Pozyskiwane dochody odprowadzane były na rachunek dochodów budżetu państwa w terminach wynikających z obowiązujących regulacji prawnych.

Na zakończenie chciałabym podkreślić, że realizacja budżetu NIK była konsekwencją działań wszystkich służb NIK.

Szanowni państwo, dziękuję za uwagę i przyłączam się do prośby wyrażonej przez pana prezesa, o pozytywne zaopiniowanie przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu państwa w części 07 – NIK – za 2024 r. Bardzo państwu dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze pan prezes chciałby coś dodać do informacji?

Prezes NIK Marian Banaś:

Dziękujemy i jesteśmy do dyspozycji.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Otwieram dyskusję. Kto z pań posłanek i panów posłów chce zabrać głos? Pan poseł Szarama. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Z tej informacji wynika, że 8,5 mln zł z pieniędzy w budżecie NIK zostało objęte blokadą i pozostawione do dyspozycji MF. Jakie zadania nie zostały wykonane w wyniku tej blokady?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panie pośle, nie pytamy pojedynczo, tylko proszę...

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Ja będę pytał tak jak uważam za stosowne.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

A ja będę udzielał głosu tak jak...

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

A pan będzie reagował według swojego uznania.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Więc bardzo proszę o pełną wypowiedź. Jeśli pan już zakończył, to pytam czy...

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Pełna wypowiedź będzie po uzyskaniu pełnych informacji.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Czy ktoś z państwa chce zabrać jeszcze głos w dyskusji? Bardzo proszę, pan poseł Witek.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Bardzo dziękuję za udzielenie głosu. Szanowny panie prezesie, szanowni państwo, bardzo krótko, chciałem podziękować za ten materiał – syntetyczny, zrozumiały i profesjonalnie przedstawiony. Będę chciał zadać panu prezesowi pytanie, ono będzie dotyczyło pieniędzy, przy czym nie będzie dotyczyło tego raportu. I pytanie panie przewodniczący, czy mogę pokusić się o to teraz? Czy jak skończymy ten konkretny element?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Bardzo proszę.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Skorzystam z okazji, że mamy pana prezesa osobiście, dlatego jeśli pan przewodniczący pozwoli, to jednak... Panie prezesie, nie wiem, kogo zapytać. Może pana, może pana pracowników. Wczoraj w Onecie pojawił się artykuł – chyba w ślad za Rzeczpospolitą – zatytułowany: „Zarobki posłów są wyższe niż oficjalne”. Bardzo mnie to zaniepokoiło. Jest nowy raport NIK. Ta informacja jest podobno efektem przeprowadzania kontroli budżetowej i z tego wynika, że posłowie zarabiają więcej – tak, jakby ukrywali te zarobki. Chciałem zapytać – mówi się też o przeciekach z wystąpienia – czy państwo coś wiedzą na ten temat? Czy państwa ktoś pytał? Czy ktoś konsultował? Dlatego, że dotyczy to wynagrodzenia posłów i w zasadzie odium odpowiedzialności i pewnego takiego – nie wiem – braku zaufania do nas jako grupy zawodowej – wszystkich jak tu siedzimy, od lewa do prawa. I chciałem zapytać, czy państwo mogliby się jakoś odnieść do tego konkretnego artykułu?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panie pośle, mam gorącą prośbę, jeśli pan nie wie, ile pan zarabia, to nie musi pan pytać NIK. Niech pan spojrzy na informację jaką dostajemy na stronie elektronicznej.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Ja bym jednak bardzo naciskał na to, żeby spróbowano mi odpowiedzieć.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Chwileczkę. Pan poseł Zawieja.

Poseł Bartosz Zawieja (KO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, ja mam taką – jak państwo pamiętają rok temu tutaj przyczyniliśmy się do państwa – prośbę, aby dość – bym powiedział – może nieznaczaco, ale przynajmniej uśrednić zarobki kontrolerów. Ja mówię tu o zwykłych pracownikach NIK. Oczywiście wynikało to z przynajmniej kilkuletnich zaniechań. I ja mam tylko takie pytanie do pana prezesa jako szefa. Jak pan ocenił czy to rzeczywiście pozwoliło otrzymać zakres, czy ewentualnie komfort pracy, kontroli czy podległych państwu tak dużej grupy wyspecjalizowanych kontrolerów? Czy po prostu zauważa pan konieczność dodatkowego wzrostu tych wynagrodzeń? Bo doskonale wiemy, że ta wiedza, którą państwo muszą się na tych kontrolach posiłkować, wymaga stałego dokształcania i jest bez wątpienia dość unikalna, jeżeli chodzi o rynek pracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Kostuś.

Posel Tomasz Kostuś (KO):

Bardzo dziękuję. Panie prezesie, ja mam całe mnóstwo pytań i takich ogólnych, i takich uszczegółowionych. Natomiast te pytania dotyczą – czy miałyby dotyczyć – kwestii dotyczących kontroli przeprowadzonych, tych trwających, tych, do których NIK się przygotowuje. Ale to nie czas, miejsce i nie ten punkt, także ja sobie te pytania zostawiam na inną okazję. Pytań stricte takich merytorycznych, dotyczących zawartości tego sprawozdania w zasadzie nie mam. Natomiast podobnie jak mój przedmówca, chciałem podziękować za taką niezwykle atrakcyjną formę i graficzną, i merytoryczną, i zawartość tego sprawozdania, które powinno być wzorcem dla innych jednostek administracji państwowej. Mówię to również z perspektywy członka sejmowej Komisji Finansów Publicznych, gdzie takie sprawozdania omawiamy. Zwłaszcza ta infografika, te ujęcie tabelaryczne i ten prosty, czytelny opis i zapis jest naprawdę bardzo właściwy i pożądaný.

Natomiast na koniec oczywiście chciałem pogratulować tych wskaźników, tych efektów, tych wyników, zarówno w wymiarze takim ilościowym, jak i jakościowym, zarządzania budżetem i tych wszystkich elementów, które tutaj w tym sprawozdaniu są zapisane. Innymi słowy pogratulować tego efektywnego, celowego i oszczędnego gospodarowania groszem publicznym i życzyć panu prezesowi, jego współpracownikom, żeby kolejne sprawozdania również były na tak wysokim poziomie, nie tylko takiej atrakcyjności graficznej czy merytorycznej, ale przede wszystkim wskaźników, które naprawdę są budujące. Za te efekty, za te wyniki chciałbym raz jeszcze podziękować i pogratulować.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze zgłasza się do dyskusji? Bardzo proszę pana prezesa o udzielenie odpowiedzi.

Prezes NIK Marian Banaś:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, może zacznę od tych zarobków dla kontrolerów, bo to jest dla nas bardzo ważne. Oczywiście one nie są adekwatne do tego, co nasi kontrolerzy wykonują, ale to naprawdę są oddani dla kraju pracownicy. Ja wielokrotnie tutaj podkreślałem i występowałem z wnioskiem, żeby jednak nasze zarobki, jeśli chodzi o kontrolerów, dorównywały zarobkom prokuratorów i sędziów. I dalej będziemy to robić. Natomiast próbowałem to w jakiś sposób równoważyć poprzez nagrody, które były w pewnej kwocie i tak po prostu próbowaliśmy motywować i nagradzać tych naszych pracowników. No i oczywiście, tak jak powiedziałem – będziemy dalej wszystko robić, żeby te zarobki dorównać do poziomu prokuratorowi i sędziów, a różnica jest na poziomie – tak, jak to wielokrotnie podkreślają – prawie 30%. To jest jedna sprawa.

Jeśli chodzi o informację, która pokazała się w Rzeczypospolitej – to nie nasza informacja. To jest informacja dziennikarzy. Ja nie wiem, na jakiej podstawie. Rzecznik powie więcej na ten temat. Myśmy przeprowadzili kontrolę wykonania budżetu. Podaliśmy tam wszystkie dane dotyczące wynagrodzeń pracowników, ale i również jakieś ewentualne dodatki. Ja nie wiem, jakie wnioski z tego wyciągnęli, że podali taką informację. W każdym razie, to nie jest nasza opinia.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panie prezesie, jeszcze te 8 mln, o które się pytał pan przewodniczący Szarama.

Prezes NIK Marian Banaś:

Poproszę panią dyrektora, bo ona zna szczegóły, jeśli chodzi o blokady. Dobrze?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Bardzo proszę, bo od tego zaczęliśmy dyskusję.

Dyrektor Biura Rachunkowości NIK Beata Szymańska:

W § 4000 – grupa wydatków bieżących – została zablokowana kwota 1830 tys. zł. I tak, jak prezentowałam w mojej wypowiedzi, składały się na to oszczędności wygenerowane na kosztach zakupu energii elektrycznej, usług komunalnych – 700 000, materiałów gospodarczych – 600, pozostałych usług – 300, innych wydatków – 30 000. 1,5 mln zł zablokowaliśmy w § 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne – i tutaj, zgodnie z ustawą z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Osoby, które

przekroczyły kwotę trzydziestokrotności, nie muszą odprowadzać składek do ZUS, co skutkuje zmniejszeniem wskaźnika wymiaru tej składki, a to powoduje zmniejszenie wydatków na opłacenie składek. W § 6050 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych – została zablokowana kwota 4580 tys. zł. Oszczędności powstałe w planie finansowym w tym paragrafie występują z powodu następujących okoliczności: dostosowano zadania dotyczące bezpieczeństwa NIK oraz dokonano ich konsolidacji adekwatnie do bieżących potrzeb, które wynikały ze zmieniającego się otoczenia oraz aktualnie zagrożeń związanych z bezpieczeństwem. Potrzeba realizacji skonsolidowania zadania wynikała z konieczności integracji systemów bezpieczeństwa, co znacznie poprawi bezpieczeństwo i ochronę osób i mienia w NIK. Obecnie eksploatowane systemy w NIK są użytkowane od kilkunastu lat i dlatego też w planie zrezygnowano z takich pojedynczych zadań, jak budowa nowego systemu CCTV IP w centrali na kwotę 2079 tys. zł, wykonanie projektu technicznego systemu SSWiN dla obiektu centrali w Warszawie oraz przy ulicy Krzywickiego, który informuje o nieautoryzowanym wtargnięciu na teren NIK, wykonanie nowego elektronicznego systemu kontroli dostępu do budynków NIK na 2500 tys. zł. Z powodów konsolidacji zamiaru budowy jednego systemu dla wszystkich obiektów NIK zrezygnowano z takich pojedynczych zadań w celu skonsolidowania je w jedno. Również w § 6060 – wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych – zablokowano kwotę 590 tys. zł. W trakcie przygotowań do realizacji zadań pojawiło się wiele zagadnień, które wymagały wyjaśnień, co finalnie spowodowało, że zrezygnowano z realizacji zadania dostawy serwerów. Kwota wolnych środków wyniosła 233,7 tys. zł oraz ograniczono zakres realizacji zadania – modernizacja sieci WLAN w 2024 r. – co wygenerowało kwotę wolną – 356,3 tys. zł. Łącznie dało to kwotę 8500 tys. zł, którą zgłoszono do dyspozycji ministra finansów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. I jeszcze pan dyrektor, bardzo proszę.

Rzecznik prasowy Najwyższej Izby Kontroli Marcin Marjański:

To ja tylko mogę dodać – panie przewodniczący, szanowni państwo – że to, co Rzeczpospolita w swoim artykule przedstawiła, to są pewnego rodzaju dywagacje dziennikarzy na podstawie danych zebranych nie tylko z informacji z raportu NIK, który to raport dotyczy tak naprawdę analizy wykonania budżetu państwa za 2024 r. NIK jeszcze nie opublikowała tej informacji. Jest przekazana do Kancelarii Sejmu i do marszałka. Stąd też może być sytuacja taka, że gdzieś mamy te dane na zewnątrz, natomiast są tam liczone średnie dane. Ja bym poczekał tak naprawdę na publikację całego raportu, który będzie niebawem, bo tak naprawdę analiza wykonania budżetu państwa już za chwilę przed państwem będzie prezentowana przez pana prezesa.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Jeszcze pan przewodniczący Szarama.

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Więc uważam, że te 8500 tys. zł – zablokowanie tych środków – nie było celowe. Te pieniądze w budżecie państwa przeznaczone na funkcjonowanie NIK powinny być wydatkowane.

Jeśli chodzi o kwestie związane z wynagrodzeniami, to tutaj była możliwość, żeby te wynagrodzenia były wyższe. Część z tych środków z wynagrodzeń została przesunięta, pomniejszając wynagrodzenia osobowe pracowników o 1678 tys. zł. No i wreszcie zupełnie podstawowa sprawa – jest coś takiego jak wykonanie budżetu w układzie zadaniowym, więc tutaj co do tych kontroli, co do przebiegu tych kontroli, ich wyników, są olbrzymie wątpliwości. Działalność NIK spotkała się z olbrzymią krytyką i z zarzutami, że część z tych kontroli była motywowana względami politycznymi i takie były te wyniki kontroli. To musimy brać pod uwagę, że część z tych kontroli, bardzo długotrwałych, bardzo kosztownych i bardzo pracochłonnych, nie przyniosła żadnego rezultatu. Osobno potraktowana kontrola, która została przeprowadzona w NBP, jest tego najlepszym przykładem. Kontrole przeprowadzone w spółce Orlen, gdzie dokonano próby oceny – wyceny właściwie – sprzedawanych spółek, dokonując tej oceny na podstawie takiej – założmy – ogólnej wiedzy, a nie mając informacji rynkowych, które obowiązywały w tamtym okresie. To wszystko powoduje, że ta ocena wykonania tego budżetu za 2024 r. niestety nie może być pozytywna.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Czy składa pan wniosek o negatywne zaopiniowanie?

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Słucham?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

O negatywne zaopiniowanie sprawozdania przez Komisję.

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Tak, przecież będzie głosowanie.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Ja pytam, czy składa pan wiosek?

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Więc ja ten wiosek przyjmuję. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Witek.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Dziękuję. Dziękuję panie rzeczniku za odniesienie się do tego artykułu. W związku z tym jednak uważam, iż posłowie powinni być bardziej papiescy od papieża, bo opinia publiczna nas obserwuje, a ja też odebrałem dziesiątki telefonów na temat tego wynagradzania. Czy zarabiamy za dużo? Czy pokazujemy nieprawdę? Chciałbym skorzystać z okazji i poprosić pana prezesa o przeprowadzenie kompleksowej kontroli wynagradzania posłów i senatorów oraz erki w ujęciu tego, co jest w tym artykule, ale także w odniesieniu do wszelkich uregulowań funkcjonujących w obszarze formalnoprawnym. Rozprawmy się z tym tematem raz i na zawsze i powiedzmy ludziom i podatnikom, którzy tego oczekują jak to z tym jest. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Szarama.

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Proszę państwa, NIK nie jest organem, który powinien kształtować wynagrodzenia posłów. Te dane z tej kontroli spłyną. Te, które się ujawniły, to są po prostu dane związane ze stanem faktycznym, natomiast pewna kwestia interpretacji dokonanej przez dziennikarzy jest rzeczą zupełnie inną. A więc panie pośle, panie i panowie posłowie, to jakie będzie wynagrodzenie posłów zależy przede wszystkim od nas samych, a nie od NIK. Czy wynikiem tej kontroli ma być to, że oni powiedzą, że posłowie zarabiają zbyt mało albo za dużo? Absolutnie nie. To będzie pokazanie danych. Tak zupełnie na marginesie, nie wiem, po co. No, ale jak jest przeprowadzona taka kontrola, no to niech będzie.

I druga sprawa, to jest kwestia przecieków do gazet, no bo pan mówi o jednym artykule Rzeczpospolitej. Natomiast tydzień wcześniej okazał się drugi, na przykład o wycieczce do Chin. I tutaj mogłoby paść zupełnie proste pytanie – ile to kosztowało? Tylko, że to jest niezwiązane specjalnie z tym tematem, dlatego, że mówimy o 2024 r. Tak że do tych wszystkich informacji należy podchodzić z ostrożnością, a jednocześnie dziękując dziennikarzom za pewną dociekliwość, bo gdyby nie oni, to byśmy się o pewnych rzeczach nie dowiedzieli.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan przewodniczący Kostuś.

Poseł Tomasz Kostuś (KO):

Jedno zdanie – panie przewodniczący – do protokołu. Nie mogę zostawić bez komentarza – bardzo krótkiego – tego, co mówił mój przedmówca, pan wiceprzewodniczący Szarama, z którym kompletnie, fundamentalnie się nie zgadzam. Działalność NIK...

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Ale ja, panie pośle, uważam...

Poseł Tomasz Kostuś (KO):

Ale sekundę, ja panu nie przeszkadzałem. Spokojnie, bez emocji. Ja nie chcę tutaj kontynuować wycieczek ani politycznych, ani...

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panowie, mam prośbę – nie wprowadzajcie chaosu.

Poseł Tomasz Kostuś (KO):

Panie wiceprzewodniczący Szarama, ma pan oczywiście pełne prawo do wyrażenia swojej opinii. Ja to przyjmuję, ale z panem fundamentalnie się nie zgadzam. Bardzo wysoko oceniam

działalność NIK w ciągu ostatnich lat i te wszystkie kontrole, które były podejmowane w wyniku planu kontroli, ale również w wyniku doniesień medialnych i również aktywności parlamentarzystów. Dały one nam taki pełny obraz stanu państwa. Aż boję się pomyśleć, co byłoby, gdyby tych kontroli nie było. Ten obraz jest pełny, bez tego bylibyśmy głusi i ślepi. Być może panu wiceprzewodniczącemu o to chodzi. Natomiast dla mnie to sprawozdanie przedstawione dzisiaj jest takim modelowym przykładem i jest oczywistą oczywistością, że powinniśmy zagłosować za przyjęciem wykonania budżetu za 2024 r. przez NIK. Tyle, dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Zamykam dyskusję.

Zarządzam 10 minut przerwy ze względu na pilny telefon od marszałka, który muszę w tej chwili zrealizować. Za 10 minut będzie decyzja.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Szanowni państwo, wznowiam posiedzenie Komisji. Przepraszam za tę przerwę.

Pan przewodniczący Szarama złożył wniosek o nieprzyjęcie sprawozdania informacji z wykonania budżetu NIK. Poddam ten wniosek pod głosowanie. A więc kto jest za tym, żeby odrzucić sprawozdanie z wykonania budżetu zgodnie z wnioskiem pana posła Szaramy? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o pokazanie wyników. Głosowało 15 posłów. Za – 7. Przeciw – 8. Nikt się nie wstrzymał. Stwierdzam, że wniosek pana posła Szaramy nie uzyskał większości. W związku z tym Komisja pozytywnie zaopiniowała...

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Nie, nie, nie. Panie przewodniczący, jak pan chce, żeby Komisja pozytywnie zaopiniowała, to proszę to przegłosować.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panie posle, dał pan wniosek o odrzucenie, w związku z tym...

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Wniosek odrzucony, natomiast w tej chwili Komisja nie przegłosowała opinii.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dobrze. Jeżeli pan poseł Szarama ponownie składa wniosek o pozytywne zaopiniowanie to jeszcze raz przegłosujemy.

Poseł Wojciech Szarama (PiS):

Na pewno pan prezes i drużyna – tak jak pan to powiedział – życzyłaby sobie tutaj postawienia kropki nad i.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Droży państwo, zgłaszam wniosek o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu państwa w zakresie części 07 – NIK. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo. Proszę o podanie wyników. Głosowało 15 posłów. Za – 8. Przeciw – 7. Nikt się nie wstrzymał. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała wniosek.

Jeszcze proponuję, aby pan poseł Tomasz Kostuś reprezentował Komisję na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Czy pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Tomasz Kostuś (KO):

Tak, wyrażam zgodę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Czy są jakieś inne propozycje? Nie ma innych propozycji.

Stwierdzam, że porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Dziękuję panu prezesowi i jego drużynie. Informuję, że protokół z posiedzenia Komisji z załączonym pełnym zapisem jej przebiegu będzie do wglądu w Sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.

Zamykam posiedzenie Komisji.